

ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

6 грудня українці відзначають державне свято – День Збройних Сил України, яке було ухвалене 1991 року Законом України «Про Збройні Сили України» та встановлене постановою Верховної Ради України 1993-го року.

Збройні Сили — це один з основних елементів стабільного і впевненого розвитку Української держави, справжня гарантія державного суверенітету.

24 серпня 1991 року Верховна Рада України прийняла постанову «Про військові формування в Україні», якою визначила: «...підпорядкувати всі військові формування, дислоковані на території України, Верховній Раді України; утворити Міністерство оборони України; Урядові України приступити до створення Збройних Сил України». Фактично цією постановою було покладено початок будівництва Збройних Сил України, як важливого інституту держави і невід'ємного елемента її воєнної організації.

Восени 1991 року було підготовлено важливі документи, що стали нормативно-правовою базою формування Збройних Сил України.

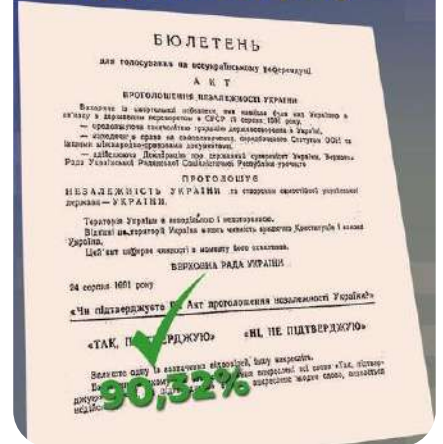
11 жовтня Верховна Рада України затвердила Концепцію оборони і будівництва Збройних Сил України. Концепція визначала, що Збройні Сили України складаються з трьох видів: Сухопутні війська (Війська наземної оборони), Військово-Повітряні Сили і Сили Протиповітряної оборони (Війська повітряної оборони), Військово-Морські Сили.

За традицією, 6-го грудня вітають усіх військових, та ветеранів Збройних Сил України. Зараз це свято стало символом справжньої мужності, героїзму і відваги. В цей день український народ низько вклоняється подвигу тих, хто віддав своє життя за Україну. Українська армія буде залишатися національною гордістю, гарантом безпеки нашої держави.

СЛАВА УКРАЇНІ ! СЛАВА ЇЇ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ!

30-та річниця Всеукраїнського референдуму

1 грудня 1991 року

Три десятиліття тому, 1 грудня 1991 року, на загальнонаціональному референдумі понад 90% українців, які взяли у ньому участь, висловили ствердну позицію щодо суверенного і незалежного статусу нашої держави.

Було остаточно підтверджено ухвалений 24 серпня 1991 року Верховною Радою Акт проголошення Незалежності України.

Сьогодні, три десятиліття потому, ми з гордістю та вдячністю згадуємо всіх небайдужих, хто реалізував своє виборче право, та підтримав Акт проголошення Незалежності України.

Століттями українці боролися за право бути господарями у власному домі. І отримавши його, маємо обов'язок – зробити все, щоб гідно продовжувати державотворчі процеси на благо нашої держави.

Це був демократичний і вільний вибір народу, який входить до багатонаціональної європейської родини та поділяє єдині цінності та погляди.

За матеріалами видання Українська правда

Як змінювалися Збройні Сили України за 30 років незалежності: від занепаду до екстреного відродження

За 30 років існування незалежної України однією з найбільш реформованих серед органів країни стали Збройні Сили. З 1991 року вони стабільно западали і скорочувалися, а з 2014 довелося невідкладно відроджувати армію в умовах війни з Росією. Тож з'ясуємо, як за три десятиліття років змінювалися Збройні Сили України?

Від розвалу СРСР до “реформування” армії.

Будапештським меморандумом Україна вийшла після розвалу Союзу четвертою за розміром армією в світі. На балансі держави були величезні запаси боєприпасів, військової техніки та 176 міжконтинентальних ракет з ядерними боеголовками. Кількість останніх була третьою у світі за чисельністю, що викликало занепокоєння в інших очільників країн. На теренах розташовувалися різноманітні підрозділи армії — три загальновійськові, дві танкові, ППО та ракетна. Крім того, був один армійський корпус та серед “родзинок” — Чорноморський флот.

Однак у новій формі державності Україна виявилася неготовою перейти до якісного управління ЗСУ. Паралельно на державу почали тиснути міжнародні партнери. У результаті у грудні 1994 року Київ підписав гарант безпеки - Будапештський меморандум. Цими гарантими виступили США, Велика Британія і Росія в обмін на ядерну зброю. Однак останні порушили договір, коли у 2014 році незаконно анексували Крим та ввели війська на Донбас.

Втрата робочих місць і занепад ЗС України.

“Народження” армії України розпочалося зі створення Міністерства оборони. Верховна Рада перепідпорядкувала військові формування на теренах колишньої УРСР з 24 серпня 1991 року. Тобто майже одразу після розвалу Радянського Союзу.

Вкрай великий “спадок” нараховував майже 800 тисяч військовослужбовців. Водночас загальний штат армії, тобто цивільні спеціальності, був на рівні майже 1 мільйона осіб. У порівнянні з сучасністю — у 2021 схожу за чисельністю мають США, Китай, Північна Корея, Індія та Росія.

“Оптимізація” та “реформування” стартували з 1992 року. За три роки без роботи залишилася половина армії — 400 тисяч воїнів. Чим далі рухалася історія, тим менше в Україні ставали Збройні Сили. Відновлюватися чисельність почала тільки після агресії Російської Федерації.

Розпродаж за договором, якого дотрималися не всі.

Все розпочалося з зобов'язань України перед партнерами, а саме через договір про звичайні збройні

сили в Європі (ДЗЗСЄ). Його метою було зрівняти кількість військової техніки і озброєння, аби “запобігти будь-яким військовим конфліктам в Європі”. Планувалося, що при такому договорі були б обмежені наступальні можливості європейських армій.

Його підписали ще у листопаді 1990 року 16 країн НАТО, СРСР і країни Варшавського договору. Після розвалу Союзу пострадянські держави розподілили між собою квоти щодо чисельності.

Україна досить швидко виконала умови, наприклад, у “Київському військовому окрузі” заборонялося мати понад 2 200 танків і 1 500 артилерійських систем. Одразу після розвалу Союзу Україна мала 9 тисяч танків, які мала скоротити до 5,3 тисячі одиниць. Такі ж самі вимоги висувалися щодо літаків, аби знищили третину зброї — 477 одиниць.

Але українська влада вирішила перевиконати план, а більша частина озброєння була або списана і знищена, або продана на експорт. З 2005 по 2014 роки “з молотка” пішли 832 танки, 202 літаки, 232 вертольоти і близько 28,5 тисяч одиниць ракетно-артилерійського озброєння.

Армія за часів Ющенка та Януковича

Віктор Ющенко протягом 2005-2009 років оголосив, що Україна рухається до членства в НАТО. Колишній президент планував побудувати нечисленні і мобільні Збройні сили. У першу чергу вони були призначені для участі в міжнародних миротворчих місіях.

Вже наступний президент Віктор Янукович прискорив знищення ЗСУ до кінця 2013 року налічувалося всього близько 120 тисяч військових.

А ось з новими воїнами було набагато складніше — призов на строкову службу взагалі був скасований. Українську владу тільки початок війни з Росією на Донбасі та захоплення Криму змусило відновити призов. В екстреному порядку хвилі мобілізації збільшили чисельність до 200 тисяч осіб.

Росія тримала руку, але не на серці.

За слідством, планомірне знищення ЗСУ було ініційоване в інтересах Російської Федерації. Багато український діячів після початку війни втекли до Росії, як Саламатін і Лебедєв.

Екстрене відродження, аби вижити.

Коли Янукович остаточно втік до Росії, то в.о. президента Олександр Турчинов увів Антитерористичну операцію (АТО) на сході. Перші операції були невдалими, оскільки зради у штабах, дезорганізація,

Але дотепер нестачу деяких комплектуючих так і не вийшло подолати. Оскільки частина важливих запчастин для авіабудування і зенітно-ракетних комплексів виготовляється в РФ.

Після чого в Україні розпочали виготовляти власну зброю. Серед таких є комплекс крилатих ракет "Нептун", які надійшли на озброєння ЗСУ у 2020 році.

Українська армія на шляху до 2021 року.

За часів правління Президента Зеленського гранична чисельність збільшилася на 15 тисяч осіб. Але, якщо порівнювати війну

для НАТО J-структур. Остання націлена на якісну взаємодію ЗС України та Альянсу.

Завдяки цьому на рівні штабів в органи управління включили представники всіх родів військ. За торік поділили функції начальника Генштабу та Головнокомандувача ЗСУ. Крім того, були створені п'ять нових командувань - Медичних сил, Об'єднаних сил, Сил логістики, військ зв'язку та кібербезпеки. Звання та системи логічного забезпечення теж зазнали змін.

Хоча Україна поки не є повноцінним членом НАТО, але першими з усіх родів військ ССО досягли того, аби

сепаратистські настрої та нестача зброї з формою створили суттєві перепони.

Влітку 2014 року на допомогу прийшли добровольчі батальйони Національної гвардії та МВС. Переформування в таких умовах було важким, але шість хвиль мобілізації допомогли наростити бойову силу у 200 тисяч воїнів. Тобто фактично до Збройних сил приєдналися близько 80 тисяч людей.

Після відновлення строкової служби були сформовані Сили спеціальних операцій. Військова бригада з України, Польщі та Литви теж приступити до виконання обов'язків. Вони була створена за стандартами НАТО для участі в міжнародних миротворчих місіях.

Довгі роки недофінансування та розрив співробітництва кооперації з російськими заводами позначилися на стані оборонно-промислового комплексу. "Камнем у колесо" стали також серії вибухів на складах боєприпасів в 2016 – 2017 роках.

Приватний бізнес після цього став утримувати близько 40-50% державного оборонного замовлення.

Азербайджану та Вірменії, то не завжди першочерговим є саме кількість воїнів.

У битвах за Нагорний Карабах Азербайджан активно застосовував сучасні технології, як розвідку і бойові безпілотники, у той час, як Вірменія билася застарілими методами. Завдяки цьому першій з країн вдалося перемогти. Тому Україна, побачивши досвід інших країн, стала закуповувати безпілотники Bayraktar TB2.

Раніше фінансування Міноборони становило менше 1% ВВП - така цифра була до 2013 року. Останніми роками з держбюджету виділяється на рівні 5% ВВП.

Тепер насамперед ЗС України формується на двох критеріях, серед яких відповідність стандартам НАТО і достатній рівень фінансування.

З 2016 року керівництво країни почало працювати у тому, аби відповідати стандартам армії НАТО. Хоча всі ці процедури протікають досить повільно – до 2021 року органи військового управління закінчили перехід на функціонування у складі типових

долучатися до операцій країн НАТО.

Минуло 30 років - які досягнення.

За даними світового рейтингу Global Firepower, Україна посідає 25 місце за силою військ.

Натомість наша держава у 2021 році протистоїть другій за силою армії, а саме російській. Ще рік тому місце у рейтингу було на два місця нижче.

Які ще є світові дані Global Firepower:

2,4 тисячі танків – 13 місце;
11,4 тисячі бронемашин – 7 місце;
785 одиниць самохідної артилерії – 8 місце;
2 тисячі одиниць буксованої артилерії – 7 місце;
повітряні судна - 36 місце;
корабельно-катерний склад - 64 місце.

Загалом протягом 30-и років ЗС України встигла деморалізуватися і скоротитися на рекордні цифри, після чого відродитися для вдалих широкомасштабних бойових операцій проти одного з найсильніших ворогів у світі. Крім війни на Донбасі ЗСУ почала завойовувати серця власних громадян.

За матеріалами видання Укрінформ

До 30-ї річниці ЗС України Нацбанк вводить в обіг нові монети, присвячені військовим

Національний банк України, продовжуючи серію «Збройні Сили України», з 1 грудня 2021 року вводить в обіг пам'ятні монети «Збройні Сили України» та «Сухопутні війська ЗСУ».

Монета «Збройні Сили України» присвячена українським військам, на які відповідно до Конституції України покладатиметься завдання з оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

На аверсі монети розміщено: угорі — напис УКРАЇНА, у центрі на дзеркальному тлі — емблема Збройних Сил України, ліворуч від якої — малий Державний Герб України; під емблемою: рік карбування монети — 2021 та номінал — ДЕСЯТЬ ГРИВЕНЬ; логотип Банкотно-монетного двору Національного банку України (праворуч від емблеми ЗСУ).

На реверсі монети на тлі стилізованого рослинного

орнаменту — військові знаки розрізнення: загальновійськовий беретний знак (угорі), беретний знак Десантно-штурмових військ ЗСУ (праворуч), беретний знак Військово-морських сил ЗСУ (унизу праворуч), беретний знак Сил спеціальних операцій ЗСУ (унизу ліворуч), беретний знак Повітряних Сил ЗСУ (ліворуч); у центрі на дзеркальному тлі написи: ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ.

Пам'ятні монети є дійсним платіжним засобом України та обов'язкові до приймання без будь-яких обмежень за їхньою номінальною вартістю для всіх видів платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

За матеріалами АрміяІнформ

Долучайтесь до челенджу

Головнокомандувач ЗС України генерал-лейтенант Валерій Залужний на своїй сторінці у Фейсбук анонсував челендж «30 днів вдячності».

«До 30-ї річниці Збройних Сил України разом з Міністерством оборони України та фондом «Повернись живим» ми запускаємо челендж «30 днів вдячності» для того, щоб показати, кого та що захищають наші військовослужбовці», — зазначив генерал-лейтенант Валерій Залужний.

Челендж «30 днів вдячності» треба супроводжувати хештегами #ЗСУ30 #ПідЗахистомЗСУ.

«Цим відео я хотів би нагадати, що понад 7 років російсько-української війни Збройні Сили України захищають не тільки нашу країну, а й усю Європу.

Я захищаю передусім наше майбутнє — дітей і європейський Вибір України.

ЗС України — це щит Європи», — наголосив Головнокомандувач Збройних Сил України.

Валерій Залужний передав виклик Міністерству оборони України, Анатолію Штефану й Тарасу Чмуту та закликав долучитися до челенджу військовослужбовців ЗС України.

За матеріалами видання Новенарня

Слово командувача ООС

Як Україна використовує Байрактари та Джавеліни на Донбасі? Чи буде наступ бойовиків угруповань «ДНР» та «ЛНР» та Росії на ЗСУ? Яку тактику використовують бойовики та російські військові на окупованих територіях?

Нормативно-правовий акт

Вдячний за прийняття проекту Закону України "Про Службу військового капеланства".

Закон регулює відносини у сфері реалізації конституційного права на свободу світогляду та віросповідання військовослужбовців ЗС України та інших військових формувань, а також визначає правові та організаційні засади і принципи діяльності Служби військового капеланства. Нарешті визначено статус військових капеланів як військовослужбовців із відповідним рівнем їхнього соціального забезпечення. Чекаємо на підписання Закону Президентом України.

Головнокомандувач ЗС України у Фейсбук

РІШЕННЯ		№178
підсумки голосування		14:56
ЗА	291	
ПРОТИ	11	
УТРИМАЛИСЬ	11	
НЕ ГОЛОСУВАЛИ	27	
ВСЬОГО	340	
РІШЕННЯ ПРИЙНЯТО		

